

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Co/61/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211621
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113211621.4

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: B. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Q. K. XXX, štátny občan SR, v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy 1.300,91 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/281/2013-154 zo dňa 1.12.2015 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/281/2013-198 zo dňa 11.05.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/281/2013-154 zo dňa 1.12.2015 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 5C/281/2013-198 zo dňa 11.05.2016 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na žalobu žalobcu doručení okresnému súdu dňa 28.03.2013, ktorou sa domáhal voči žalovanému splnenia povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu 1.300,91 Eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy od 01.01.2011 do zaplatenia, 6 % ročný úrok z dlžnej sumy od 28.02.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 4,34 Eur (1/3 % zmenkovej sumy) a náhrady trov konania. Pohľadávku voči žalovanému si uplatnil v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 30.04.2010 na zmenkovú sumu 1.300,91 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 01.01.2011. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 30. 04. 2010 na sumu 1.300,91 Eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 01.01.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Okresný súd tlačivom B vyzval žalobcu na doplnenie tlačiva na uplatnenie pohľadávky tak, že v opise rozhodujúcich skutočností je potrebné uviesť právny dôvod záväzkového vzťahu, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, špecifikovať žalovanú sumu uvedením presného spôsobu jej výpočtu, ako aj položiek, z ktorých pozostáva, pričom pri každej položke je potrebné uviesť výšku, dátum, právny dôvod vzniku a odôvodniť počiatok uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy.

V podaní, doručenom okresnému súdu dňa 05.12.2013, žalobca uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch

vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky, zmenkové informácie preniesol presne do žaloby na uplatnenie pohľadávky, a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v žalobe uvedené súdu oznámiť alebo predložiť. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca si v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Na zmenke je uvedená zmenková suma, ktorá nepozostáva zo žiadnych zložiek, častí, či dielov. Súčasne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28.02.2002, sp. zn. 25Cdo/1839/2000.

Podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia okresný súd doručil žalovanému tlačivo C na odpoveď. Žalovaný vo vyplnenom tlačive zo dňa 14.02.2014, doručenom okresnému súdu dňa 20.02.2014, uviedol, že pohľadávku akceptuje čiastočne. Ako dôvod uviedol, že sú zaplatené štyri splátky po 131 Eur, spolu 524 Eur, istina 800 Eur + úroky 500 Eur, spolu 1.300 Eur. Ako písomný dôkaz označil výdavkový a príjmový pokladničný doklad z roku 2010. K tlačivu na odpoveď pripojil listinu označenú ako prehľad práv a povinností a záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere a návrh na začatie mediačného konania.

Okresný súd v súlade s čl. 5 bod 1 Nariadenia nenariadil pojednávanie, keďže predmetom konania je vec s nízkou hodnotou sporu, v zmysle Nariadenia je konanie zásadne písomné a žiadna zo strán nepožiadala o nariadenie ústneho pojednávania. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené uznesením zo dňa 8.9.2015, č.k. 5C/281/2013-147, vyveseným na úradnej tabuli okresného súdu dňa 24.11.2015, teda najmenej päť dní pred vyhlásením rozsudku.

Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie zmenkou, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 7Er/2115/2012 a zistil nasledovný skutkový stav. Dňa 30.04.2010 v Liptovskom Mikuláši žalovaný vystavil zmenku na sumu 1.300,91 Eur. Žalovaný sa zaviazal, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 1.300,91 Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 01. 01. 2011. Údaj o zročnosti je na zmenke vyznačený nasledovne: splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na rube zmenky sa nachádza indosament, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmenku previedol na žalobcu. V pravej hornej časti zmenky je uvedený údaj č. 505800230.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7Er/2115/2012 bolo zistené, že dňa 10.09.2012 bola doručená okresnému súdu žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom v Bratislave o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (SRS) vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave proti povinnému B. G., nar. XX.XX.XXXX pre vymoženie sumy 1.300,91 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy od 01.01.2011 do zaplatenia, zákonného úroku vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 28.02.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Exekútorскому spisu bola pridelená sp. zn. EX 16368/12. Návrh na vykonanie exekúcie v označenej exekučnej veci bol spísaný pred súdnym exekútorom dňa 08.08.2012. Prílohou žiadosti o udelenie poverenia bol exekučný titul, a to rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, sp. zn. SR 05000/11 zo dňa 30.06.2011.

Dňa 30.04.2010 bola uzavretá Zmluva o úvere medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a dlžníkom B. G., nar. XX.XX.XXXX, č. zmluvy 505800230. Na základe zmluvy o úvere sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver v sume 800 Eur (24.106,80 Sk) a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 772 Eur (23.257,27 Sk), t.j. celkovo zaplatí čiastku 1.572 Eur (47.358,07 Sk) v 12 mesačných splátkach po 131 Eur (3.946,51 Sk) počnúc dňom 17.05.2010. Dlžník svojim vlastnoručným podpisom potvrdil prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve dňa 30.04.2010. Súčasťou zmluvy o úvere sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhotovené ako formulár. V zmysle čl. 14 všeobecných podmienok, označeného ako dohoda o vyplnení zmenky, na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky, vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď

dĺžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dĺžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Na základe všeobecných obchodných podmienok vystavil žalovaný dňa 30.04.2010 neúplnú zmenku (tzv. blankozmenku), kde spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vystupovala ako remitent. Žalovaný úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh splatný, preto spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vyplnila ďalšie údaje zmenky, a to zmenkovú sumu 1.300,91 Eur a dátum začiatku úročenia od 01.01.2011.

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol vo veci rozsudkom č.k. 5C/281/2013-58 zo dňa 30.04.2014, ktorým žalobu zamietol. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 13Cob/15/2015-136 zo dňa 7.7.2015 vyššie uvedené rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

S poukazom na ust. § 226 Občianskeho súdneho poriadku okresný súd uviedol, že v čase od zrušenia veci odvolacím súdom dňa 28.5.2015 do dňa vyhlásenia rozsudku okresným súdom, t.j. do dňa 24.11.2015 došlo k zmene právneho stavu v dôsledku prijatia stanoviska č. 93 Najvyššieho súdu SR dňa 20.10.2015, preto vo veci postupoval a rozhodoval v ďalšom konaní v súlade s prijatým stanoviskom Najvyššieho súdu SR.

Okresný súd aplikoval ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z., čl. 3 ods.1 a 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS. Z listinných dôkazov mal preukázané, že pôvodný veriteľ - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaný uzatvorili dňa 30. 04. 2010 zmluvu o úvere, na základe ktorej sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zaviazala poskytnúť žalovanému ako dĺžníkovi sumu 800 Eur, ktorú sa dĺžník zaviazal vrátiť spolu s poplatkom 772 Eur, t.j. celkovú sumu 1.572 Eur v mesačných splátkach vo výške 131 Eur, v počte splátok 12. Uvedený záväzkový vzťah bol zabezpečený zmenkou, ktorú vystavil žalovaný v zmysle bodu 14 všeobecných podmienok poskytovania úverov. Z výpisu z obchodného registra, ktorý bol súčasťou exekučného spisu, okresný súd zistil, že predmetom podnikania spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Uzatvorená zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom v zmysle ust. § 261 Obchodného zákonníka, bez ohľadu na právnu formu je súčasne aj spotrebiteľskou zmluvou. Okresný súd mal preukázané, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je dodávateľom, keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V úverovej zmluve je uvedené, že žalovanému sa poskytol úver na výkon zamestnania, žalobca, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno, nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že úver bol skutočne poskytnutý na uvedený účel. Žalovaný je v zmluve jednoznačne označený ako fyzická osoba jeho rodným číslom a údajom o bydlisku. Uzavretý záväzkový vzťah spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z vyššie uvedených dôvodov je právny vzťah, ktorý vznikol medzi pôvodným veriteľom - spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaným, vzťahom spotrebiteľským, a preto na tento vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Či medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaným ide o spotrebiteľský vzťah, okresný súd skúmal v súlade s prijatým stanoviskom Najvyššieho súdu SR.

Podľa okresného súdu, zmluva o úvere neobsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované v ustanovení § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, neobsahovala dohodu o ročnej úrokovej sadzbe, o ročnej percentuálnej miere nákladov, priemernej hodnote RPMN, konečnú splatnosť úveru, preto v zmysle uvedeného zákona sa predmetný úver považuje za poskytnutý bezúročne a bez poplatkov. Indosovanie zmenky, ktoré má za následok zmenu veriteľa, nemení nič na povahe záväzku, vyplývajúceho z predmetného záväzkového vzťahu. V prejednávanej veci zmenka slúžila ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu. Okresný súd poukázal na to, že z európskych právnych noriem, ako aj z vnútroštátnych právnych noriem na ochranu spotrebiteľa, vyplýva súdom povinnosť vykonávať ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok. Ustanovenia na ochranu spotrebiteľa majú kogentnú povahu a špeciálny charakter a uplatňujú sa aj pred ustanoveniami napríklad obchodného práva, či zákona o zmenkách a o šekoch a inými právnymi normami. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že nie je možné izolovať zmenkový abstraktný vzťah od vzťahu spotrebiteľského. Ich vzájomný vzťah je vyjadrený aj v samotnom zákone č. 258/2001 Z.z. o

spotrebiteľských úveroch, a to konkrétne v ustanovení § 4 ods. 6. Citované ustanovenie rieši nielen vzájomný vzťah zmenky a záväzkov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, ale súčasne vyjadruje limity, podľa ktorých je možné dlh, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, zabezpečiť zmenkou. Z predložených dôkazov vyplynulo, že podmienky, pre prijatie zmenky od spotrebiteľa stanovené zákonom, neboli splnené. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase vystavenia zmenky, bolo možné zabezpečiť úver zmenkou, avšak za podmienok, že veriteľ mohol prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. V prejednávanej veci istina poskytnutého úveru predstavovala sumu 800 Eur, zmenku bolo možné vystaviť na sumu 240 Eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 1.300,91 Eur. Navyše, okresný súd považoval zmluvné dojednanie, a to dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Je zrejmé, že primárnym cieľom uzatvorenia uvedenej dohody je obchádzať ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dohoda o vyplnení zmenky umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie za zisteného skutkového stavu je neprijateľné, a tým aj neplatné podľa § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Takýto výkon práva zo strany žalobcu je v rozpore aj s ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaný bol v konaní úspešný, preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý v konaní úspešný nebol. Žalovaný si ich neuplatnil, z obsahu spisu mu nevyplývajú, preto mu ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie má vady podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p. Žalobca uviedol, že nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a jej vystaviteľom. Žalobca ako vlastník cenného papiera má len zmenku, ktorú nadobudol na základe indosamentu. Žalobca nemá iné informácie, či dokumenty k zmenke a v zmysle platného právneho poriadku ich ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku je neprípustné a nezákonné. Podľa konštantnej judikatúry českých a slovenských súdov je zmenka samostatným, abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd sa aplikáciou ustanovení o zmenke v zákone zmenkovom a šekovom vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah, pričom okresný súd posudzoval bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. Okresný súd k rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a nesprávnou interpretáciou právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca nesúhlasil s tým, že súd je v takomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Žalobca trval na tom, aby súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej preskúmvacej právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Žalobca skutočnosť o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, a teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Okresný súd si sám vytvoril pochybnosť v podobe ničím nepodloženého dohadu o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky, ktorý nebol účastníkom tohto konania, a žalovaným mal existovať iný záväzkový vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. Okresný súd teda vykonštruoval tvrdenie, ohľadom ktorého žiadal, aby ho žalobca preukázal. V sporovom konaní môže súd rozhodnutie založiť len na tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania, a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a ktoré nie sú výsledkom dokazovania. Ak by mala existovať dôkazná povinnosť žalobcu vo vzťahu k ním tvrdeným skutočnostiam, tak žalobca ad absurdum tvrdí, že by existovala aj dôkazná povinnosť súdu vo vzťahu k súdom tvrdeným skutočnostiam. Okresný súd zjavne a zreteľne porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a presiahol svoju právomoc. Súd je nezávislým arbitrom, ktorý rozhodne na základe tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania. Okresný súd ignoroval ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálné námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z

jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého „...Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu odporca (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. síce vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie na žalobcovi. Pokiaľ povinný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť. Pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena zo žalovaného na žalobcu. Námietka tak musí byť vznesená zo strany žalovaného a žalovaný nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba prevzal súd. Okresný súd tak porušil ustanovenia o vykonávaní dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vykonané bez návrhu. Žalovaný mohol na základe čl. 5 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť iné námietky odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd bez návrhu žalovaného a na ťarchu žalobcu žiadal vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa pritom tejto obrany nedovoľoval a uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Okresný súd od žalobcu žiadal preukázanie skutočností, o ktorých žalobca nemal žiadnu vedomosť a nemal k dispozícii žiadne požadované listinné dôkazy. Okresným súdom tvrdený rozpor medzi uplatneným nárokom žalobcu a spotrebiteľským právom zo žiadnych okresným súdom citovaných ustanovení nevyplýva. Okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou a exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, avšak žalobca a ani žalovaný dokazovanie takýmito listinnými dôkazmi nenavrholi. Súd síce môže podľa ust. § 120 O.s.p. vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci, avšak len v prípade, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade mal okresný súd rozhodnúť len z predloženej zmenky, nakoľko z prednesov sporových strán potreba vykonávania dokazovania nevyplývala. Okresný súd vychádzal z údajne nesporných skutočností, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOST', s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere a že zmenka zabezpečovala zmluvu, ktorú žalovaný uzatvoril ako spotrebiteľ. Tieto údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Účastníci sa k týmto okolnostiam nikdy nevyjadrili, a preto nie je možné, aby okresný súd dospel k záveru o ich nespornosti. Ak na týchto údajne nesporných skutočnostiach okresný súd založil svoje rozhodnutie, je takéto rozhodnutie nesprávne.

K rozhodnutiu nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965 žalobca uviedol, že mu obsah tohto rozhodnutia nie je známy a takéto rozhodnutie mu nie je dostupné. Jeho závery pritom ani nie sú použiteľné, nakoľko je takmer 50 rokov staré a v období jeho vzniku prakticky neexistovalo Európske spotrebiteľské právo. Zrejme sa jedná o prekonaný a ojedinelý názor, z ktorého nie je možné vychádzať. Takéto rozhodnutie nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy podľa zákona č. 191/1950 Zb.. Okresný súd sa pritom nijakým spôsobom nevysporiadal so zhodou či rozdielnosťou právnej úpravy Nemecka a Slovenskej republiky ohľadom zmenkového práva. Záveru, ktorý by mal vyplývať z tohto nemeckého rozhodnutia, priamo odporuje záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Z rovnakých záverov vychádzal aj rozsudok NS ČR sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, podľa ktorého je zmenkový záväzok samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol dôvodom jeho vzniku. Zmenkový záväzok je záväzkom priamym, bezpodmienečným, nesporným, abstraktným a samostatným a je celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. Súd preto nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. Podľa žalobcu ustanovenie § 17 zákona č. 191/1950 Zb. vyžaduje aktívnu účasť dlžníka, ktorý musí zároveň splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, teda preukázať, že majiteľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka a zároveň musí vzniesť námietky, ktoré by mohol dlžník vznášať voči predchodcom majiteľa zmenky. Okresný súd v rámci dokazovania prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadať, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Žalobca zdôraznil úplnú samostatnosť, nezávislosť zmenkového záväzku. Nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v danom konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku a nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. V súvislosti s postupom podľa článku 7 ods. 1, 3 Nariadenia žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm 10/2013 zo dňa 21.11.2013. Ak nárok

žalobca uplatnil zo zmenky, ktorú žalovaný podpísal a ktorú pôvodný majiteľ previedol na žalobcu rubopisom, nemôže byť takýto nárok zamietnutý ako neprípustný.

Okresným súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia žalobcu, ktorý jasne, úplne a zrozumiteľne uplatnil právo zo zmenky a ktorý uviedol, že nie je jej pôvodným majiteľom, ale je indosatárom. Nebolo možné postup okresného súdu, ktorý posudzoval základný vzťah a výklad jednotlivých zákonných ustanovení, ako uskutočnil okresný súd, akceptovať. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, ak by žalovaný vzniesol voči majiteľovi námietky. Závazky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Podľa zákona zmenkového a šekového preto okresný súd bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky vystavenia, ani jej neprípustnosť. Pokiaľ prvostupňový súd uviedol, že nemožno prihliadať ani na neprimerane vysoké príslušenstvo pohľadávky, a to zmenkový úrok 0,25% denne, tak žalobca poukázal na to, že zmenku vystavil žalovaný, túto dobrovoľne podpísal a išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku bola napísaná na zmenke a bola žalovanému v čase vystavenia zmenky známa. Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že bude žalobe vyhovieť, spolu s priznaním trov súdneho konania.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Primárne sa krajský súd oboznámil s priebehom postupu konania pred okresným súdom, a to v rovine dokazovania, ktoré v zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku mal uskutočniť okresný súd.

Na základe odvolacích dôvodov žalobcu sa krajský súd zaoberal, akým spôsobom došlo, resp. nedošlo k vykonávaniu dokazovania pred okresným súdom. Okresný súd žiadosťou o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia zo dňa 19.11.2013 vyzýval žalobcu, aby uviedol právny dôvod záväzkového vzťahu, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, žiadal špecifikovať žalovanú sumu s uvedením spôsobu jej výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva, odôvodniť počiatok uplatneného 6% ročného úroku a predložiť príslušné listinné dôkazy. Po tejto reakcii žalobcu okresný súd, zaslal žalovanému tlačivo na odpoveď v zmysle čl. 5. ods. 2 a 3 Nariadenia. Žalovaný v Nariadením stanovenej lehote 30-tich dní na nárok uplatnený žalobcom odpovedal. Následne okresný súd uskutočnil pokyn na čl. 46 rub spisu na pripojenie spisu sp. zn. 7Er/2115/2012. Po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/15/2015-136 zo dňa 07.07.2015 okresný súd úpravou na čl. 145 spisu stanovil termín verejného vyhlásenia rozsudku dňa 1.12.2015 o 9.00 hod., číslo pojednávacej miestnosti 143. Verejným vyhlásením rozsudku podľa Zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku dňa 1.12.2015 žalobcu zamietol.

Zo spisového materiálu vyplynulo, že žalovanému bolo doručené tlačivo C na odpoveď v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalovaný v Nariadením stanovenej lehote 30-tich dní na nárok uplatnený žalobcom odpovedal a uviedol, že pohľadávku akceptuje čiastočne, že sú zaplatené štyri splátky po 131 Eur, spolu 524 Eur, pôžička (istina) 800 Eur + úroky 500 Eur spolu 1.300 Eur (č.l. 53 - 54 spisu). Ako písomný dôkaz označil výdavkový a príjmový doklad z roku 2010. K tlačivu pripojil listinu označenú ako prehľad práv a povinností a záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere a návrh na začatie mediálneho konania. Žalovaný však neuplatnil žiadne námietky voči nároku uplatnenému žalobcom, a to zmenkovému nároku. I napriek tomuto stavu okresný súd sám si pripojil spis sp. zn. 7Er/2115/2012, k obsahu ktorého prihliadol a rozsudkom č.k. 5C/281/2013-154 zo dňa 1.12.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 5C/281/2013-198 zo dňa 11.05.2016 žalobu žalobcu zamietol. Tento rozsudok bol vyhlásený podľa Zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku dňa 1.12.2015. Ak aj žalovaný v tejto sporovej právnej veci neuskutočnil námietky proti žalobcovým nárokom zo zmenky, a ak okresný súd iniciatívne sa oboznámil so spisovým materiálom sp. zn. 7Er/2115/2012 v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 proti žalovanému, v konaní o vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 1.300,91 Eur s príslušenstvom, tak

vzhľadom na vyvíjajúcu sa rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov a za vzatia do úvahy Spoločného Stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod č. 93, bolo možné akceptovať takýto postup okresného súdu. V zmysle tohto spoločného stanoviska vyplýva: „Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Pokiaľ Krajský súd v Žiline ako súd odvolací konal a v predchádzajúcich rozhodnutiach vydaných pred 20. októbrom 2015 vychádzal primárne zo zmenkového charakteru uplatneného nároku v kombinácii s účelom Nariadenia bez prihliadnutia ex offa na možný spotrebiteľský charakter kauzy stojacej za zmenkou, tak v danom momente tohto konania a rozhodovania bolo potrebné vychádzať z vývoja rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike v dotknutých veciach, ktorú zjednocuje prijaté Stanovisko vo veciach občiansko-právnych a obchodných č. 93 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2015 ako Spoločné stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Práve s ohľadom na princíp právnej istoty, ktorý spočíva v zabezpečení jednotného rozhodovania súdov v totožných či obdobných veciach, potom aj Krajský súd v Žiline ako súd odvolací bol povinný rešpektovať relevantnú judikatúru ako aj prijaté zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Požiadavka právnej istoty automaticky neznamená to, že sa nemôže vyvíjať judikatúra najvyššieho súdu, čo platí aj k rozhodovacej praxi odvolacieho súdu.

Krajský súd v tejto veci poukazuje na spoločné stanovisko, z ktorého zdôrazňuje, že „pokiaľ by sme dospeli k záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. § 17 obsahuje úpravu podľa ktorej, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný.“ „Určujúcim pri hľadaní práva má byť, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. Je povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlady právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex officio, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Dobré mravy pôsobia ako korektív najmä v takých situáciách, kedy sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Sociálno-právne chápanie zmluvnej slobody sa môže uplatniť len za

predpokladu približne vyváženého pomeru síl účastníkov zmluvy a len za tohto predpokladu sa môže stať prostriedkom primeraného vyrovnania záujmov, ako už bolo vyslovené niekoľkokrát aj v rozhodnutiach Ústavného súdu SR“.

Krajský súd i napriek uvedenému poukazuje na to, že ak okresný súd ex offio prihladol na dôkazy z ním pripojeného spisu sp. zn. 7Er/2115/2012, avšak tieto dôkazy nevykonal na nariadenom pojednávaní, keďže došlo len k verejnému vyhláseniu rozsudku okresným súdom, tak takýmto postupom bola odňatá možnosť žalobcovi konať pred súdom v rovine vykonávania dokazovania, oboznámenia sa s dôkazmi, a to v súlade nielen s Nariadením, ale aj podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktoré ako rozhodné procesné právo v zmysle článku 19 Nariadenia sa použije na konanie o uplatnenom nároku žalobcom. Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd bez nariadenia pojednávania sa oboznámil výlučne sám s dôkazmi vyplývajúcimi zo spisu sp. zn. 7Er/2115/2012 bez toho, aby tieto dôkazy boli vykonané na nariadenom pojednávaní za účasti sporových strán, preto takýmto spôsobom bolo upreté právo žalobcu splniť si svoju povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a k posúdeniu nároku, keď okresný súd prihladal na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa. V rámci nového konania pred okresným súdom je preto potrebné zachovať práva žalobcu v rovine vykonávaného dokazovania a rovnako aj práva žalovaného ako druhej sporovej strany.

Na základe vyššie uvedených zhodnotení, záverov bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch v spojení s opravným uznesením zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresným súdom v novom konaní vo vecno-právnej rovine bude dokazovanie vykonávané na nariadenom pojednávaní s tým, že bude rešpektovaná vyvíjajúca sa rozhodovacia činnosť všeobecných súdov za vzatia do úvahy Spoločného Stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod č. 93.

Z dôvodu, že rozhodnutie okresného súdu bolo zrušené, bude to okresný súd, ktorý v rámci nového konania rozhodne aj o čiastočnom späťvzátí v zmysle návrhu žalobcu obsiahnutom v podaní zo dňa 21.12.2015, č.l. 152 spisu.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.